

Väljaandjad:
Tõrva linnavalitsus, Helme vallavalitsus,
Põdrala vallavalitsus
Kujundus: loovbüroo Kuldne Lammas
Trükk: AS Kroonpress;
Otsepost: OÜ Joon; Tiraaž: 3000
Toimetus: Egon Ilisson, kuldne@kuldne.com, 53 736 992

JAANUAR
1/2015

ARVAMUS:

Tiit Kattai -
Uus
traditsioon
spordis

LK2

UUDIS

Tõrval
on uus
tunnusmärk

LK3

FOOKUS

Kuidas
kinnisvara
hinda tõsta

LK6-7

KULTUUR

Välismaal
õppimisest

LK9

KOHT

Tegus
vanaproua
hooldab
kabelit

LK10

HELME

KIHELKONNALEHT

Deivi Kivi

Mari Kulli nimelise kultuuripreemia pälvis Ilmar Kõverik

Tänavuse ja järjekorras kaheksanda Mari Kulli nimelise kultuuripreemia laureaadiks on Ilmar Kõverik, kelle panus kodulinlaste kultuuriellu on olnud üüratu. Tema korraldatavad üritustesarjad ja loodusfestival on ju Tõrva linna põhiüritusteks.

Juba mitmendat korda kandidaadiks esitatud Ilmar hindab Tõrva linna inimeste poolset tunnustust kõrgelt: „Ma olen ennegi autasusid saanud, aga kindlasti liigutab Mari Kulli preemia rohkem, sest see on antud oma linna inimeste poolt, kelle jaoks ma oma tööd ka kõige rohkem teinud olen.” Austusavaldusena viis Ilmar roosikimbu Helme kalmistul puhkavale Mari Kulli hauale.

Oma tänukõnes jagas ta publikuga Sirje Kiiviti mõttetera: „Kui hea oleks ilmas elada, kui ei oleks ahnust, kui ei oleks kadedust ja kui ei oleks edevust,” ja utsitas kohalviibijaid selle üle mõtlema. Ahnusest, kadedusest ja edevusest Ilmari juures märki polegi: ta on valmis rääkima inspireerivatest inimestest oma eluteel ja põnevatest juhtumistest pikalt ja laialt, aga kui tuleb kord rääkida temast endast, ütleb ta nii: „Mis minust ikka rääkida?! 1.93 pikk ja 63 vana!”

Möödunud suvel täitis Ilmaril Tõrva kirik-kammersaalis toimetamisest 20 aastat. 1994. aastal see kõik algas. See oli Helme kirikuõpetaja Valter Vaasa sooviks, et Ilmar kammersaali enda hoole alla võtaks. Viimastel Ilmari korraldatud Ööserenaadil tegi ta küünaldest teeraja,

Tunnustuse pälvinud Ilmar Kõverik. Foto: Ülav Neumann

mis viis kammersaalist linna poole. „Kui ma öösel mööda autoteed koju kõndisin, mõtlesin, et 20 aastat jääb praegu mu selja taha. See oli tähendusrikas hetk, aga siis nägin politseid ja panin jooksu!” naerab Ilmar. See mõnus naljaviskamine seletab ka seda, miks Ilmari sõbrad kirjeldavad teda kui väga hea huumorisoonega inimest. Tõrva kirik-kammersaal on Tõrva linna inimeste jaoks põhiliseks kohaks, kus kõrgkultuuri nautida.

„Kammersaal ei ole tavakultuuri asutus. Pole tähtis, et üritus iga päev sees oleks, olgu parem üritus, mis loob maine. Maine, mis oleks kohane sellele hoonelale ja sisule,” kirjeldab Ilmar.

Tõrva kirik-kammersaali peremees pole kultuuritöötajaks õppinud, vaid omab paberit hoopis aianuduses ning rakendab seda oma töös tihti: „Aiakujundus on ruumikujundus ja ma kujundan igaks näituseks või kontserdiks saali ümber.”

INDREK KÕVERIK

vanim poeg

Ideaali ja absoluutse õigluse otsingud oleks päris hea iseloomustus isa kohta ja minu arust on kõik meie peres selle pärinud temalt. Mis puutub kultuuri ja muusikaga kokkupuutumisse, siis see pigem sundis vastanduma, aga keegi ei saa ju öelda, et teistmoodi kultuur pole kultuur. Kusjuures mingeid isale meeltemööda muusikalisi asju kuulan nüüd hea meelega, aga enamjaolt oleme ikkagi teineteist respektierival eriarvamusel. Kõige suurem eeskuju on isa ikkagi kulinaarses mõttes, alates metsas korilusest kuni konserveerimiseni.

Olgugi, et tihtipeale on majanduslikult raske, teab Ilmar, et kasu on kaudne: „See tuleb tagasi hea tulevise, hea töötaju ja kultuurina.”

Kust Ilmar inspiratsiooni ammutab, pole mingi saladus: „Minu uksest on alati lahti, ma räägin ja suhtlen paljudega. Inimesed mitte ei tule ja lähe, vaid tulevad ja jäävad minu sõpradeks. Mu töö on nagu lumepall, mis veereb. Inimesi tuleb järjest juurde ja kõik annavad huvitavaid ideid ja mõtteid.”

Suurimaks motivatsiooniallikaks peab Ilmar inimeste tänulikkust. „Üritusel võib olla 30 inimest saalis, aga kui nad mäletavad seda veel 10 aastat hiljem, siis see pole tühjalt tehtud töö ja aeg. See on see, mis aitab ja toidab!”

Ilmari kandidaadiks esitanud Maie Kala, kes on ka ise Mari Kulli kultuuripreemia pälvinud, kirjeldab Ilmarit

nii: „Ilmar on järjepidev, otsinguteerikas ja toetab kogu aeg oma tegemistega seda. Ta seab alati eesmärgi ja püüab maksimaalselt hästi oma tööd teha. Ta on patrioot oma tööle ja selle kõige kõrvalt leiab alati kõigi jaoks aega.” Olles 20 aastat Ilmariga koostööd teinud, leiab ta, et neil mõlemal on ühine visioon ja arusaam kultuurist. Maie peab tähtsaks Ilmari panust kogukonnale. „Ilmar toob pidevalt kõrgkultuuri Tõrva ja püüab meie inimesteni jõuda ja neid kultuurile ligemale tõmmata.” Maie leiab, et Ilmar on ainuõige preemia vääriline. 2006. aastal Ilmar Kõveriku ja Hans Salmi poolt kammersaali sajandaks juubeliks välja antud raamatus „Tõrva kirik-kammersaali 100 aastat” on ilus lause: „Tõrva kirik-kammersaal kerkitab Lõuna-Eesti kuplite vahel otsekuu majakas, olles teenäitaja siinsel kultuurimaastikul.” Võib ju tegelikult Ilmari kohta samamoodi öelda.

ANDRES KÕVERIK

noorim poeg

Kui oli vaja karm olla, siis oli karm, aga muidu mõnus ja ka kodu on kogu aeg hubane ja mõnus olnud. Kultuuri sain noorena palju, kuna isaga sai käidud erinevatel ekskursioonidel ja matkadel, kammersaalis sai ka küllalt palju erinevatel üritustel käidud. Kui VHS-i ajastu saabus, siis vedas erinevaid filme koju, mida vaadata. Kirjandust on kodus väga palju, iseasi, kui palju ma nagu lugeda viitsisin, aga natuke ikka. Eeskuju andis kindlasti suhtumisega, et niisama ei kingi keegi midagi, peab ise ikka tööd tegema ja vaeva nägema.

METSATERVENDUSE

OSTAME METSA JA PÕLLUMAAD.
MÜÜME LIIVA JA KRUUSA

METSATERVENDUSE OÜ, info tel 509 1575 ants@metsatervenduse.ee

Viimane võimalus esitada kaasava eelarve ettepanekuid

2015. aasta Tõrva linna eelarvest antakse tõrvakatele otsustada 10 000 euro kasutamise!
Veel on tõrvakatel ja Tõrva linna

sõpradel võimalus välja pakkuda ideid ja mõtteid, kuidas võiks 2015. aastal kõige otstarbekamalt kasutada 10 000 euro suurust summat.

Ettepanekuid saab esitada kuni 31. jaanuarini 2015 Tõrva linna koduleheküljel
<https://torva.kovtp.ee/kaasav-eelarve>

Egon Ilisson

Tõrva uus tunnusmärk

Valminud on tunnusmärk, millega Tõrva linn ennast laiema avalikkuse ees tutvustama hakkab. Peamine märksõna on Tõrva kui suvituslinna staatuse väljatoomine.

Turistil parem suhestuda

Visuaali loomise eesmärk oli selge ja fokuseeritud turundusliku sõnumi andmisele linnast väljapoole, leiutamata midagi uut, vaid koondab olemasolevad tugevad küljed ühtse nimetaja alla. Sõna „suvituslinn“ sisaldab endas üdini positiivset – päike, vesi, puhkus. See aga loob inimestele juba kujutuspildi ja hea hoiaku linna suhtes.

Tõrva linnapea Maido Ruusmanni sõnul on esmatähtis, et inimesed märgi omaks võtaksid. „Märgi mõte ja selle valmis tegemine on oluliselt lihtsam kui see, mis sellele märgile elu andmiseks on vajalik,“ selgitab Ruusmann, et ka kohalikud ettevõtjad võiksid hakata seda kasutama enda turundamises. Märgi ja tunnus-

lause eesmärk on linnake külalastele atraktiivsemaks muuta ja ka mõnusa nostalgilise meeleolu loomine. „Meie praegune tunnuslause - kodu järvede keskel – on väga kena, aga sellega ei suuda Tõrvas mitte elavad inimesed suhestuda,“ räägib Ruusmann uue tunnuslause vajalikkusest. Uus visuaal koos tunnuslausega pole mõeldud asendama või konkureerima tunnuslausega „kodu järvede keskel“. „Kodu järvede keskel“ kirjeldab ideaalselt meie enda tunnetust.

Märgi autor Tõnno Habicht tunnistab, et talle seostub aastaga 1937 esimeses Eesti Vabariigis pead tõstma hakanud Art Deco kunstivool, romantika ja nostalgia. „Suvituslinn on puhkus, rõõm, romantika Lõuna-Eesti väikelinnas, kus on olemas vajalik infrastruktuur,“ räägib Habicht sellest, mis talle sõnaga „suvituslinn“ esimesena meelde tuleb.

Ruusmann toob samuti välja infrastruktuuri vajalikkuse selleks, et nime auga välja kanda. „Me võime küll väita, et oleme suvituslinn, aga

kui meil siin midagi pakkuda pole, on see lause eksitav ja turistid võivad isegi solvuda,“ loodab Ruusmann, et tõrvakad teevad endast oleneva, et väärida seda esimese Eesti Vabariigi ajal antud aunimetust. On ju meil juba praegu palju, mida turistile välja pakkuda: järved ja jõgi, arvestatav hulk parkmetsasid, ilusad paljandikud, mitmeid inimkäl tehtud atraktsioone nagu hüppetorn, kaablipark, palliplatsid järvede ääres, Supelungi rannakohvik jne.

Riiska järve ääres on tublisti hakatud suvituslinnale omaste tegevuste ideed ellu viima ja ka linn pole olnud kiitusega kitsi. Kohvik „Supelung“ ja wakepark said mõlemad tunnustuse linna ettevõtlus- ja turismikeskkonna edendamise eest Sellised ettevõtmised panevad meeldiva suveilmaga peatuma ja kasvõi hetkeks aega nautima nii mõnegi, kes muidu linnast läbi vuranud oleks. „Loodame, et uut visuaali ja selle taga olevat mõtet hakkavad meie ettevõtjad enda tarbeks ära kasutama, sest see

annab võimaluse tekitada konkurentsieelis teiste kohtadega,“ on Ruusmann optimistlik.

Habicht on samuti lootustandev, et Tõrva kasvab märgi ja tunnuslausega üheks. „Märk ise ilma inimeste tegevuseta ei toimi. Kui inimesed hakkavad „lugu“ jutustama ja kindistama, siis hakkab tööle ka kuvand. Märk hakkab mingist hetkest ka ise lisaväärtust tootma, (Otepää – talv, suusatamine jne...),“ räägib Habicht ja tunnistab, et see sõltub nii Tõrva linna enda hoiakutest kui ka väljapoolt suunatud suhtumisest.

Olla uhke endi üle

Ruusmann loodab, et inimesed selle märgi ideest valesi aru ei saa ja liialt ei muretse, et linn ainult võõrastest hoolib ja omadele tähelepanu ei pööra. „Selle märgi peamine eesmärk on ikka tõrvakate jaoks. Mida rohkem me end välja reklaamime, seda rohkem aitab see kohalikul elul silma paista,“ räägib Ruusmann, kelle sõnul võivad

näiteks otepäälased olla tipphoolel häiritud, et linnakeses nii palju sagimist ja lärmi on, aga nad ütlevad alati uhkusega, et on Otepäält.

Seega võib loota, et turistid leiavad tee Tõrva ka vihmade suveilmadega, kui siin on, millega tegeleda ja oma aega sisustada. Nagu Pärnus on paljude eestlaste jaoks (need, kes just samal ajal vihmade ilmaga Pärnus pole) alati päiksepaisteline ilm, võiks Tõrva inimestele seostuda linnana, kus on mõnus suvitada, kuna seal on palju tegevust.

Kriitikameelsetele, kes on ehk saanud meedia toel aimu, et kõik reklaamiga seonduva väljatöötamine maksab kümneid tuhandeid eurosid, võib lohutuseks öelda, et Tõrva uue märgi ja tunnuslause väljatöötamise eest makstav summa jääb mõnesaja euro kanti.

Helme võistkond võitis Mulgi mälumängu

Deivi Kivi

Juba kolmandat aastat korraldab Karksi valla kultuurikeskus Mulgi mälumängu, mis vältab oktoobrist märtsini ning tänavu võtab mängust osa 15 võistkonda. Igal aastal on kokku viis etappi ja need leiavad aset erinevates kihelkondades. Möödunud kolmapäeval toimus mälumängu kolmas etapp Helme kihelkonnas Riidaja kultuurimajas ja võitjatiimiks osutus meie oma Helme mälumänguvõistkond koosseisus Kaja Allilender, Silvar Lelle, Andrus Lepikov, Evelyn Tamm ja Tarmo Tamm.

Etappi võitja saab traditsiooni

kohaselt endaga koju kaasa viia rändkarika, milleks on Mulgi kaabu. Kaabule kleebitakse igal korral võitjate võistkonna nimega kleeps ning kuuks ajaks jääb rändkarikas nende kätte. Järgmisel korral tuleb Mulgi kaabu kaasa võtta ning etapi lõpus uuele võitjale üle anda. 18.märtsil toimub Karksi valla kultuurikeskuses viimane ja järjekorras viies etapp, kus selgub Mulgi mälumängu koondvõitja. Loomulikult premeeritakse võitjaid auhindadega ja toimub ka võistlejate vahel auhindade väljaloomine.

Mälumängus on 12 valdkonda: sport, varia, mulgi keel, mulgi rahvariie, mulk mujal, loodus, ettevõtlus

ja majandus, Mulgimaa ajalugu ja arhitektuur, vanad esemed ja asjad, muusika, küsimus kihelkonnast ja pildivoor. Igast valdkonnast esitatakse kaks küsimust. Küsimuste eest vastutab kuueliikmeline kohtunikekogu. Iga kohtunik mõtleb välja kahe valdkonna küsimused, kannab need ise ette ning kontrollib.

Helme mälumänguvõistkond teenis sel korral 32 punkti võimalikust 48 punktist. Helme võistkonna järel tuli Hummuli meeskond, kelle punktitleduseks oli 31. Mulgi mälumängu korraldaja Kai Kannistu sõnul kipubki nii olema, et võit läheb selle kihelkonna meeskonnale, kus mäng toimub. „See

Helme võidukas mälumänguvõistkond. Foto: Kai Kannistu

on ju armas, et oma kihelkonna inimesed teavad oma kodukoha ja inimeste kohta nii palju,“ ja lisab, et

kõik võistkonnad saavad erinevate kihelkondade kohta palju informatsiooni ja teadmisi.

Ostame metsakinnistuid!

Hind kuni 7000€/ha

www.landeker.ee

info@landeker.ee

5110415

Ülle Juht

LC Tõrva Mari charterpresident

Energiakobar – LC Tõrva Mari

Omavalitsustes tegutsevad erinevad mittetulundusühingud ja seltsingud on tänuväärt partnerid omavalitsustele. Valga maakonnas on *circa* nelisada registreeritud MTÜ-d. Vald-konnad, millega tegeletakse, on erinevad, kuid valdavalt on need kultuuri- ja spordivaldkonnad.

Tõrva piirkonnas tegutseva MTÜ LC Tõrva Mari juured ulatuvad tege-likkuses vähemalt viieteistkümn-

aasta tagusesse aega. Toona MTÜ ELK alla koondunud aktiivsed naised otsustasid kodulinna tegemisele jõu ja nõuga kaasa aidata. Naisetele omaselt oli prioriteet laste vaba aja veetmine. Just sel perioodil sai alguse mängu- ja spordirajatiste loomine Sõpruse parki, Kaarlimäe parki, Vanamõisa randa, KEK-i linnaosasse.

Hea on teada, et just tänu neile naistele on need objektid linnas olemas. Kahtlemata on eriti populaarsed Sõpruse pargis asuvad atraktsioonid, kus tegevust jätkub erinevatele vanu-

segruppidele. Selle kõige saavutamiseks algatati vahva traditsioon, mis tänaseni kõiki paelub ja mida huviga oodatakse. Tegemist on suure lastepeoga, mis igal aastal on pühendatud rahvusvahelisele lastekaitsepäevale.

Ettevõtmine on kujunenud väga populaarseks nii kodus kui kogu maakonnas. Seda ettevõtmist on aegade algusest toetanud hulgaliselt kohalikke ettevõtjaid. See tõsiasi kinnitab vastastikust usaldust ja toetust algatusele. Lisaks kohalikule toetusele on klubi esitanud projektitaotlusi, mille positiiv-

sed rahastusotsused on olnud suureks abiks kavandatava elluviimiseks.

Umbes kümme aastat tagasi liituti Eesti Ettevõtlike Naiste Assotsiatsiooniga. Põhjuseks - vajaduseks oli leida väljund kogemuste vahetamisele uute kontaktide kaudu ning koostöövõrgustiku arendamiseks.

See oli uus ja huvitav periood organisatsiooni elus. Heategevus, lastele ja noortele suunatud tegevused, naisliikumise hoogustamine olid perioodi motoks. Klubi jätkas kogupere pidude korraldamist, 1. septembril pannkookide küpsetamist, „Koolikott kergemaks” liikumist, jõuluaegseid heategemisi. Lisaks korraldati kogumiskampaniaid abivajajatele, pandi õlg alla noorte jalgpallurite särkide soetamisele, sügisestele lehtede riisumisele ja veel paljudele muudele ettevõtmistele.

Huvitavad ideed ja kvaliteetsed teostused on olnud omased naiste ettevõtmistele.

Neli aastat tagasi tehti klubile ettepanek liituda rahvusvahelise Lions - liikumisega. Kuna sihid, suunad ja eesmärgistatud tegevused ühtisid, siis võeti pakkumine vastu. Oktoobris 2011 toimus LC Tõrva Mari charter, teisisõnu pidulik klubi asutamise õhtu.

Klubisse kuulub täna 26 vahvat, aktiivset ja motiveeritud naist, kes lisaks igapäeva töödele ja tegemistele tahavad ja leiavad aega ja energiat muuta kodu-

kandi eluolu atraktiivsemaks, huvitavamaks ja mitmekesisemaks.

Kevadised metsaistutamised, koostöö „Kurepesaga”, heategevuslikud kogumiskampaniad ja palju muud on lisandunud eelnevatele ettevõtmistele. Lisaks on klubi olnud arvestatav tugi linnas toimuvate suuremate sündmuste korraldamisel.

LC Tõrva Mari möödunud, 2014. aasta üks olulisemaid ettevõtmisi oli tuntud kultuuritegelase Mari Kulli elulooraamatu väljaandmine. Olgu öeldud, et ka klubi kannab nime Mari Kulli auks.

Aitäh heale Vello Jaskale, kes heast tahtest, suure austuse ja pühendumisega koostas ajaloolise väljaande. Nüüdsest on linna kultuuripreemia nimikangelasest ilmunud sisutihe ja huvitav raamat, mis on kõikidele huvilistele kättesaadav. Auväärse panuse eest kultuuriväärtuste säilitamisel esitas klubi Vello Jaska kultuuripreemia nominendiks.

Klubil LC Tõrva Mari täitub käesoleva aasta sügisel neli aastat. Need tegevusaastad on olnud sisutihedad, huvitavad, meelde jäävad ja palju positiivseid emotsioone kandvad. Püüame oma häid emotsioone edaspidigi teiega leheveergudel jagada ja täname kõiki, kes on meiega aidanud head teha.

Hea toodab head! Positiivne energia ja tugev tahe tagavad nauditava teostuse!

LC Tõrva Mari tänased ja asutajaliikmed Mari Kulli elulooraamatu esitlusel kammersaalis koos raamaru autori Vello Jaska ja Mari Kulli õpilase Voldemar Kuslapiga. Foto autor Ülav Neumann

Kuues Tõrva ÖöLänn tõi oodatust rohkem võistlejaid

Andra Sööt

Uue aasta esimesel reedel tulid üle Eesti kokku noored, et koos mängida Tõrva ÖöLännil arvutimänge. Kohale tuli noori eelkõige Tõrva lähiumbrusest, kuid ka näiteks Tartust ja Pärnust. Üks noormees oli võistleva tulnud isegi Soomest.

Turniir algas kell 22.00, kuid enamus võistlejaid tuli Tõrva Avatud Noortekeskusesse juba neli tundi varem, et arvutid paika panna. Selleks tuli hulgaliselt juhtmeid harutada. Esimestel tundidel oli häiritud wifi-ruuteri töö, mis tekitas tõrkeid internetiühenduses. Paljudel ettenägelikel mängijatel oli kaasas isiklik netipulk, et wifi puudusel edasi mängida.

Peakorraldaja Tarmo Varovit küsitledes selgus, et Eestis on väga palju noori, kes istuvad ööd läbi arvutite taga ega suhtle teiste omavanustega ja isegi mitte samade huvidega eakaaslastega. Tarmo sõnul on ürituse põhieesmärgiks tuua kokku noored mänguhuvilised, et nad saaksid jagada oma kogemusi ja muljeid, leida uusi sõpru ja omavanuste seltsis

aega veeta. Käesolevale üritusele oli tulnud kohale ligikaudu 150 noort. Nii rohke osavõtt oli korraldajatele suureks üllatuseks.

Turniiril sai omavahel võistelda kahes mängus: „League of Legends” ja „CS: Global Offensive”. Mõlemad on strateegiamängud, mis vajavad nii täpsust kui ka kiiret reageerimist. Tihti võis kuulda rõõmuhõiskeid, kui võistlejal läks mängus midagi hästi. Tulihingelised mängurid võtsid kaasa saunalinad, et teibiga need lakke riputada ja teha endale nii öelda katet, et teised võistlejad selja tagant kaardilt mängijate asukohta ei näeks ning vastased mängu strateegiat ei rikuks. Ürituse ajaloos pole sellist „ruumi kaunistamist” varem olnud.

Lisaks võistlejatele oli üritusel ka hulgaliselt pealtvaatajaid, kes olid moraalseks toeks mängijatele ja kes veetsid oma vaba aega kaarte mängides või uusi tutvusi luues. Kaardimäng oli väga sportlik, sest kaotajad pidid käteköverdusi tegema.

Tõrva Avatud Noortekeskus on väga hea ÖöLänni-taolistete ürituste korraldamiseks, sest kolmandal

Ligemale 150 noort olid tulnud veetma ööd mängides. Foto: Andra Sööt

korrusel on suur ruum, mis mahutab palju inimesi. Kui kedagi hakkab nälga näpistama, siis teisel korrusel asuvas köögis saab oma kaasa toodud toidumoonast valmistada maitsvaid roogi. Kuna ÖöLännile tuli palju noori, siis turvakaamerad tulevad ainult kasuks, et selgitada välja näiteks inimesed, kes on jätnud enda järel

koristamata, ja neid noomida.

Et turniiri käigus unega võideldes hommikuni vastu pidada, jõid noored hulgaliselt energijooke. Kõndides noortekeskuses ringi, võis palju unimütse näha, kes vallutasid kott-toolid ja diivanid. Vapraid, kes unega võideldes ärkvele jäid, oli palju, sest turniirile tuldi võitma, mitte

magama. Võitjatele olid auhinnaks kinkekaardid ja mängusisene raha.

Uus Tõrva ÖöLänn on tulemas juba kevadisel koolivaheajal. Peakorraldajad Tarmo Varov ja Margo Metsoja soovivad ka Tõrva Tulepäevadel korraldada suuremat ÖöLänni, kus kõik soovijad saaksid turniirist osa võtta.

Anne Müraus, Maire Englas

Fotod: Mati Sild

Tegemisi Pikasillast

Kui uskuda Wikipediast, siis „Pikasilla on küla Valga maakonnas Põdrala vallas. Esmakordselt on Pikasillat mainitud 1398. aastal kohana, kus orduvõimu ja Tartu piiskopi esindajad pidasid läbirääkimisi. Väike Emajõgi oli siin muinasajal Sakala ja Ugandi maakondade piiriks, hiljem Viljandi- ja Tartumaa piiriks. Sõdades (viimati 1944) on Pikasilla olnud lahingutander. 1944. aastal langenud sõjameeste vennaskalmistut tähistab mälestusmärk. Pikasillal on sündinud Aleksander Läte, elanud Henrik Visnapuu ja August Kitzberg.“

MTÜ Pikasilla-Purtsi külaseltsi asutamisaasta on juba 2010. Tol ajal sai kokkusaamiskohaks Pikasilla bensiinijaam, mille omanike Merle ja Aivar Metsma eestvedamisel ja aktiivsel tegutsemisel toimus mitme aasta jooksul rohkelt huvitavaid üritusi.

Viimasel paaril aastal jäi tegevus veidi soiku. Seoses Pikasilla kooli sulgemisega möödunud aasta augustis jäi koolimaja tühjaks. Vald oli nõus koolimaja andma külaseltsi kasutusse. Külaseltsi koosseisul valitud uuel juhatusel tuli leida ideid ja võimalusi maja paremaks kasutamiseks kogukonna heaks. Sügisel sai üks tegus talgupäev maha peetud ja kahel korral toimus ajalooapäev, kus põlised külaelanikud meenutasid külaelu minevikku. Loodame videod nende juttudega lähemal ajal youtube'i laadida. Siis on nad meie kodulehe www.pikasilla.ee kaudu kergesti leitavad.

Kaks korda nädalas on võimalus külaseltsi ruumides mängida lauatennist, saalihokit või niisama kokku saada ja maailma asju

Jõulusokku tervitavad Milvi ja Bernhard Katt

Urmas Tekkel saab tantsusõpetusi Janne Suitsult

arutada. Suuremat ettevalmistust vajav ja rahvarohkeim oli küla jõulupidu. Sel aastal selts liikmemaksu ei kogunud ja rahaliselt tuli vähesega läbi ajada. Üleskutses oli kirjas, et tuleb kohale tulla ja natuke pruukosti

lauale tuua. Tänu juhatuse liikme Anu Rannu abile ja heade annetajatele olid jõuluõhtul külalisteks Janne Suits ja Kristi Kool Viljandist Eesti Pärimusmuusika Keskusest. Oli jõulusokk abilise, soojad jõuluvorstid ja

PEOLISTE TAGASISIDE:

Joosep: Tore oli, eriti jõulusokk - pole sellist varem näinud.

Merike: Meeldis, et rahvas tuli laulude-mängude-tantsudega kaasa.

Neeme: Kindlasti oli hea, et külarahvas sai üle hulga aja omavahel lisaks ka peol kokku. Ja muidugi see, et mitmed linnasugulased (peale meie veel teisedki) kohal olid.

Maire: Lõbus ja lihtne, külale sobiv pidu oli.

Margus: Meeldis, et peost võttis osa palju erinevate põlvkondade esindajaid.

Pärimusmuusikud Janne Suits ja Kristi Kool

Peorahvas tantsuringis

peoliste kaetud uhke jõululaud.... ja lihtsalt hea üle hulga aja heade tutvavate inimestega kokku saada.

Kevad-talvised mõtted vajavad

veel natuke selginemist. Tulemas on ju igasuguseid huvitavaid päevi, nagu vastlapäev, naistepäev.... Oodatud on kõik head ettepanekud.

Suusatamiseks tuleb kodust kaugemale minna

Sandra Saar

Kuna talvine laulupidu ehk Tartu maraton pole enam kaugel, siis uurisime, kus saaks suurürituse jaoks trenni teha. Tuleb aga välja, et siinkandis pole lumega just kuigi head lood

Tõrva terviserada on kohalike jaoks teada-tuntud. Valgustatud rada on 1,5 kilomeetrit pikk ning suusarajale pääseb Tõrva gümnaasiumi juurest. Rada kulgeb peamiselt parkmet-sas, aga mõeldakse ka Vanamõisa järvest. Koolimaja esisel on infotahvel raja skeemi ja profiiliga, samas ka info rajal toimuvate ürituste kohta. Staadionilt viib 1 kilomeetri pikkune tähistatud tee Härma suusarajale ja nii saab kokku 8,1 km pikkuse ringi. Koolimajaesisel parkiringil saab esimesed sammud suuskadel teha ka

pisem suusahuviline.

Paraku aga pole heast rajast kasu, sest ilmataat on vingerpussi mänginud ja unustanud lund siiakanti saata. Tõrva Spordiselts korraldab tavaliselt talviti suusavõistlusi. Korraldaja Avo Põldsalu rääkis, et esimesed kaks etappi on juba tulnud ära jätta, sest lund pole.

Helme valla noorsoo- ja sporditöö spetsialist Ülla Tamm rääkis, et tavaliselt on Helme vallas suusarajad tehtud Ritsu taha, aga praegused ilmaolud on suusatamise mõttes üsna nukrad ja Helme vallas suusatada ei saa. „Helme vald ja Ritsu spordibaas teevad rajad siis maha, kui jumal rohkem lund alla saadab. Praegu ei anna radasid kuhugi teha. Me tahaksime küll, aga igal pool on ainult paljas muru,“ sõnas Tamm. Sporditöö spetsialist lisas, et neil on lausa veebruarikuusse suusavõistlus

planeeritud, aga kas see ka toimub, seda näitab tulevik.

Talimängudel talisporti harrastada ei saa

Põdrala vallavanem Aivar Uibu rääkis, et ka nende piirkonnas napib lund. „Metsa all on natuke, aga üldiselt paljas maa,“ sõnas ta. Ta ütles ka, et tavaliselt on nende piirkonnas Pikasillas ja ka Riidajas suusarajad maha tehtud.

27. veebruaril toimuvad Põdrala vallas üheksandad Võrtsjärve koolilaste talimängud. Uibu ütles, et isegi kui lund selleks ajaks maha ei saja, siis üritus ära ei jää ja mõeldakse midagi jooksvalt välja. Ka eelmine aasta ei saanud üritusel suusatada ega kelgutada, aga mängud toimusid ikka. Siiski loodab vallavanem, et sel korral saavad lapsed talvemõnusi nautida.

Hummuli vallavanem Enn Mihhailov rääkis, et tavaliselt saab nende vallas Hummuli pargis suusatada, aga praegu napib ka seal lund.

Maraton suure tõenäosusega toimub

Klubi Tartu Maraton kommunikatsioonijuht Peeter Liik on positiivne ja arvab, et sel aastal Tartu maraton siiski toimub. Mäletatavasti eelmisel aastal tuli üritus ära jätta kehvale lumeolude tõttu. „Rada on praegugi täies pikkuses sees. Elva - poolne ots on veidike jäine, aga ma ütlesin nii, et võimalus, et maraton toimub mingilgi kujul, kasvõi lühendatud kujul, aga ikkagi suusatades, on kusagil 90 - protsendilise tõenäosusega.“

Liik ütles, et lumeolud on üle Eesti väga kõikuvad. „Mõnes kohas pole

sentimeetritki, mõnes kohas on aga 20-30 sentimeetri paksune lumekiht. Ja lumekatte olukord muutub kõvasti väga väikese maa tagant.“

Kellel suur suusatamiskihk peal, aga kodukandis lund väheks jääb, selle soovib Liik minna näiteks Kärikule või Mammastele, kus lumeolud pidavat igati head olema. Ka Tartu maratoni raja esimeses pooles ehk Otepää-Meegaste vahel on praegu head olud harjutamiseks. Tartu maraton ise peaks toimuma 15. veebruaril.

Kes tahab suusaradade kohta operatiivset infot, siis aadressil <http://arhiiv.sport.err.ee/lumeinfo.php> antakse mitmete radade olukorrast pidevalt teada. Seega, kui on plaan minna kaugemale suusatama, tasub üle vaadata, milline on raja olukord, et kohale jõudes ei peaks pettuma.

Fassaad

Fassaadi hoolduse juurde kuuluvad aknad, mida on soovitatav pesta vähemalt kaks korda aastas, et säästa klaasi kahjustuste eest.

Pesemine aeglustab seda protsessi ning aknaklaasid püsivad kauem tervena.

Egon Ilisson

Kuidas saada oma kinnisvara eest võimalikult head hinda?

Kodu on inimesele emotsionaalselt üks kallimaid asju siin maailmas. Kuigi öeldakse, et kodu on seal, kus on su süda, on ka objektidel ja asjadel suur sentimentaalne väärtus. Ometi on vahel vaja oma kinnisvara müüa kasvõi seetõttu, et seda sunnib majanduslik seis või kuna on soov kolida. Tihti tuleb müüki panna ka oma lapsepõlvkodud, sest pererahvas on kutsutud ära taevastele jahimaadele. Kuid emotsiooni ja mälestusi ei saa rahas mõõta. Küll aga on võimalik teha palju omlt poolt selleks, et hingele kallis ka rahalises mõttes liiga odav poleks.

Kui inimesel on soov oma kinnisvara müüa, vahetada või välja üürida, tuleb esimese asjana endale selgeks teha, millised on korteri või maja positiivsed ja negatiivsed küljed. See annab parema ülevaate sellest, kuidas tõsta esile kinnisvara häid omadusi või hoopis muuta mõned halvad omadused headeks. Mida rohkem tunnete oma kinnisvara puuduseid ja tugevaid külgi, seda kergem on teil apelleerida kinnisvara hinda tõstvate omadustega.

Müüa on keeruline

Seda, kas hetkel on kinnisvarahinnad juba buumistaadiumisse jõudmas, Pindi Kinnisvara Valga esinduse maakler Hans Heinjäärvi siinkandis täheldada ei saa. „Valgas paistab olevat kasulik investeerida möbleeritud keskküttega korterisse - olemasolevad investorid on rahul. Buumi järgi ei lõhna Valgas ega Tõrvas küll kusa-gilt, juba umbes neli aastat kõigub keskmine notariaalsete tehingute ruutmeetri hind 100 € juures,“ räägib Heinjäärvi, kes seda tööd teinud kaheksa aastat. Trendi tõusmist aga välja hõigata Heinjäärvi samuti ei julge. „Millised üldse on Lõuna-Eestis

kasvava trendiga piirkonnad? Jah paraku on väga raske müüa, kuna huvilisi praktiliselt ei ole. Meie maakonnas on kõige kallim loomulikult Otepää ja hinnatud on krundid järvede ja jõgede kaldal,“ tunnistab Heinjäärvi, et inimeste huvi on peamiselt looduskaunite kohtade järele.

Kuid kui soov või vajadus müüa on olemas, tuleks ikkagi üritada kinnisvaraobjekt võimalikult atraktiivseks muuta. Juba alateadlikult on väga tähtis esmamulje ja seega tehke vajadusel korda välisukse ning sisekoridor. Kindlasti on olulised köök ja vannituba, sest neid kahte ruumi vaadatakse kõige kriitilisema pilguga, kuna need on korterite puhul n.ö „esmatarbekaubaks“ ja kinnisvarahindajate sõnul on kõige suurem roll ostusoovi kujunemisel just neil kahel. Kui on aega suuremaks korteriremondiks, siis võite esmajärjekorras teha korda just köögi ja vannitoa, sest ilma midagi juurde ehitamata on võimalik üsna odavalt kinnisvara hinda üles kerida. Näiteks seinade värvimisel kasutage heledaid toone - need muudavad ruumi visuaalselt suuremaks ja uut omanikel on neid hiljem lihtsam vajadusel üle värvida.

Kui tundub, et kinnisvaraga võiks enne müümist veel uuendusi läbi viia ja mõttes on soetada uut infrastruktuuri, siis sellest pigem loobuge. Uus pliit või dušinurk tõstab alati kinnisvara hinda vähem, kui kulutus seda väärt on. Pealegi soovivad paljud uue kodu omanikud osta sisustus enda äranägemise järgi ja korteris/majas olemasolevad asjad liiga suurt väärtust nende jaoks ei kujuta.

Võimalusel pane aed ümber

Elamukruntidega on asi lihtsam. Tuleb vaadata üle krundi esteetiline külg ehk krunt peaks olema korras-tatud, muru niidetud jne. Kui on tegemist ebatasase maalapiga, siis on

soovitatav teha selle parendamiseks mullatööd. See pole aga ainult müüja probleem, vaid tihtipeale on kujunenud ka omavalitsusele pinnaüks silmas. Tõrva Linnavalitsuse keskkonnaosakonna juhataja Terje Tomsoni sõnul on omavalitsusel kõige enam muret niitmata kinnistutega, eriti nende kinnistutega, mille omanikud seal alaliselt ei ela (ka ehitisteta krundid). „Alguses proovime ikka heaga hakkama saada. Teavitame kinnistu omanikku probleemist ning kui see rikkumine etteantud ajaga lahendatud ei saa, siis on võimalik heakorra- ja kaevetööde eeskirjade rikkumise eest karistada,“ selgitab Tomson, kelle sõnul vormistatakse rikkumine väärtõrgete netlusena ja selle eest on võimalik trahvida kuni 400€ ulatuses.

Kindlasti tõstab oluliselt krundi väärtust kui krunt piiritleda aiaga, juhul kui seda pole. Ei ole harvad juhused, kui inimene välistab maja ostmise aia puudumise pärast, sest on koeraomanik ja lihtsam on eelistada kinnisvara, kus on juba esmavajadused koduloomade tarbeks olemas. Krundiga seotud dokumentatsioon peab olema samuti korras, sest puuduliku dokumentatsiooniga kinnisvarale on ostjat leida ülimalt keeruline.

Kui juba kinnisvaraobjekt on müügiks ette valmistatud, siis tasub pöörduda maakleri poole. Legend sellest, et inimesed tahavad osta otse omanikult, ei pea pahatihti paika. „Reeglina on professionaali töö igal alal tulemusrikkam, sest on paremad oskused, kontaktide hulk suurem ja kajastatus kõikides kinnisvaraportalides esilehtedel,“ selgitab Heinjäärvi ja möönab, et harvad on juhused, kui eraisik kõikides portalides kuulutab, ja paraku asub tema kuulutus enamasti viimastel lehekülgedel, kuhu huviline paha-tihti ei jõuagi.

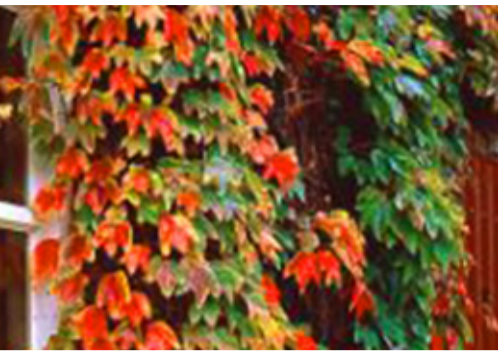
Oh, tule, noor ja tugev mees, ehk paljud vanad talukohad vajaksid uut ja tegusat peremehed.

Ostja aga soovib teada, ega ta petta ei saa ja liiga kalli hinnaga endale kinnisvara ei soeta. Kuna pakkumine ei ole siinkandis suur, siis tihtipeale pole ülevaadet, kui palju miski maksta võiks. Hindamisakti müüjapoolne olemasolu on küll hea, aga pigem peaks selle pärast muretsema ostja. „Hindamisakti on vaja ostjal enamasti pangast laenu saamiseks, aga mitte müüjal. Kui müüjal on vaja teada turuhinda, siis kutsugu maakler kohale - reeglina on see tunduvalt odavam ja saab läbi arutatud reaalse müügihind. Siis saab ka anda näpunäited, mida teha, et müük paremini õnnestuks,

et objekt atraktiivsem oleks,“ kutsub Heinjäärvi julgelt inimesti maaklerite poole pöörduma.

Ka metsa hinnaku spetsialist

Eestis on ligemale 90 000 erametsa omanikku, kellest osad majandavad oma metsa aktiivselt ja teised seevastu pole metsamajandamise ning kõige sellesse puutuvaga väga kursis. Aga kuidas siis tegutseda, et ei saaks petta ja oma maade eest saaks õiglast hinda? Metsa ja põllumaa turustamisega tegeleva Mirko Metsaoru sõnul on oluline leida spetsialist ning kasutada kvaliteetseid teenuseid. „See annab võimaluse, et kvaliteet

Puud ja põõsad

Ronitaimed võivad olla küll kenad, aga hoonele ka kurja teha, hakates oma juuri ja võsusi ajama sinna, kuhu pole vaja, ja

seintesse võivad tekkida praod. Sama lugu on puude ja põõsastega, mis on väga maja lähedal. Kui nad hakkavad oma juuri

vundamendi alla ajama, võivad nad vundamenti lõhkuda ning maja hakkab vajuma või kukub sootuks kokku.

Jäätmetest priiks!

Seoses probleemidega korteriühistute olmejäätmete konteinerite ning ka pakendikonteinerite risustamisega sinna mittesobivate jäätmetega soovime inimestele meelde tuletada ning südamele panna, et Helme Ühisjäätmejaama on võimalik viia ka ehitusjäätmeid ning segaolmejäätmeid. Salaja pimedas võoraste prügi-konteinerite kuritarvitamisel tuleks ka silmas pidada seda, et kus on tegijaid, seal on ka nägijaid. Kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmehoolduseeskirjas sätestatud jäätmehooldusnõuete rikkumise eest karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut. Sama teo

eest, kui selle on toime pannud juridiline isik, karistatakse rahatrahviga kuni 20 000 eurot. Ühtlasi soovime ka uuesti meelde tuletada, milliseid jäätmeid jäätmejaama viia saab. Alates 02.09.2014 võetakse Helme valla, Põdrala valla ja Tõrva linna elanikelt vastu Helme Ühisjäätmejaamas ka ehitusjäätmeid ja asbesti sisaldavaid jäätmeid (nt. eterniit) ning segaolmejäätmeid. Tegemist on tasulise teenusega.

Alates 02.09.2014 on jäätmete äraandmise võimalus ka Helme valla, Põdrala valla ja Tõrva linna ettevõtjatel. Teenus on tasuline.

Mis on segaolmejäätmed?

Jäätmed, mille hulgast on välja sorteeritud vanapaber ja papp, pakendid, biolagunevad jäätmed, vanametall, ohtlikud jäätmed, ehitusjäätmed. Näiteks katkised nõud, tavalised (hõõgniidiga) elektripirnid, pastakad, mähkmed, vanad riided jm tekstiil, jalanõud, klaasikillud, hambaharjad, nuustikud, pesukäsnad, jahutatud tuhk, tolmuimeja kotid, kassiliiv, suitsukonid, mänguasjad, kalgud (plastist, riidest, kummist), jne.

Mis on segaehitusjäätmed?

Need on renoveerimise, ehituste- või lammutuse käigus tekkinud eriliigiliste jäätmete segu (puu, paber, kile, plastik, keraamilised plaadid, tellis, betoon, metall, klaas, tekstiil, sanitaarkeraamika, jms).

Tasumine toimub jäätmejaamas kohapeal, sularahas! Kaasas peab olema isikut tõendav dokument! Hinnakiri on kättesaadav Tõrva linna, Helme valla ning Põdrala valla kodulehtedelt.

Helme valla, Põdrala valla ja Tõrva linna elanikel on võimalik jäätmejaama tasuta ära anda järgmisi jäätmeid:

OHTLIKUD JÄÄTMED

- Kasutatud õlid ja õlijäätmed, sh õlifiltrid ja -pakendid
- Värv-, liimi- ja lakijäätmed, nendega määratud töövahendid ning pakendid
- Lahustid ning nende pakendid
- Taimekaitse- ja putukatõrjevahendid ning nende pakendid
- Vanad akud ja akuvedelikud
- Kodukeemia jm kemikaalid ning nende pakendid
- Kasutamata jäänud või aegunud ravimid ja farmaatsiatooted
- Elavhõbedakraadiklaasid
- Päevalguslambid, säästulambid, kõrg- ja madalrõhulahenduslambid
- Patareid ja väikeakud
- Tundmatud jäätmed
- Ohtlikud jäätmed kuuluvad kaalumisele!

ELEKTROONIKA JÄÄTMED

- Kodumasinad (külmikud, telerid, elektri pliivid, pesumasinad jms)
- Arvutid, kuvarid, printerid jms.

seadmed

- Valgustusseadmed
- Elektritööriistad
- Seadmed peavad olema komplektsed! Osadeks lammutatud seadmeid vastu ei võeta!

SEGAPAKENDID

- Klaasist pudelid/purgid
- Plastpudelid
- Tetrapakid
- Jogurtitopsid/võikarbid
- Aluminiumpurgid, konservikarbid
- Õue- ja teeküünalde kestad
- Pakendid peavad olema puhtad! Võimalusel pakendid mahu vähendamiseks kokku suruda!
- Olmejäätmete toomine pakendikonteinerisse on keelatud!!!

VANAPABER JA PAPP

- Paber peab olema kuiv! Papp-pakendid tuleb mahu vähendamiseks kokku murda-pressida!

SUUREMÖÖTMELISED JÄÄTMED

- Komplektne mööbel

KASUTATUD REHVID

- Rehvid peavad olema puhtad!

VANAMETALL

- Kuulub kaalumisele!

AIA- JA HALJASTUSJÄÄTMED

- Ei tohi sisaldada olmejäätmeid, kilet, metalli, kive jms!

Täiendav info:

Jäätmejaama operaator: OÜ Helme Teenus, tel. 53 033 430 (kontor 76 35 486)

KV.EE kinnisvaraportaali pakkumised Helme Kihelkonnas
majade puhul ei ole arvestatud kruntide suuruseid

Põdrala vald

Maju müügis 5 (m² hind 124 kuni 158 €)
Maa/krunt müügis 2 (m² hind 3 kuni 9 €)

Helme vald

Kortereid müügis 2 (m² hind 12 kuni 113 €)
Maju müügis 9 (m² hind 77 kuni 530 €)
Maa/krunt müügis 8 (m² hind 0,3 kuni 2,5 €)

Hummuli vald

Kortereid müügis 1 (m² hind 159 €)
Maju müügis 6 (m² hind 200 kuni 536 €)

Maa/krunt müügis 5 (m² hind 0,4 kuni 1,6€)

Tõrva linn

Kortereid müügis 14 (m² hind 4 kuni 257 €)
Maju müügis 7 (m² hind 140 kuni 637€)
Maa/krunt müügis 2 (m² hind 4 kuni 5 €)

meest. Foto: Tarmo Tamm

ja tulu oleksid maksimaalsed ning hiljem poleks vaja kahetseda tehtud otsuseid,“ sõnab Metsaoru, kelle hinnangul on kiiruga müües tavaliselt tulemused, mis alles hiljem inimesi mõtlema panevad. „Mets kasvab pikalt ja tulu sealt saab vaid mõne korra põlvkonna jooksul. Seda enam on oluline see, et saadav tulu oleks õiglane ega peaks tundma hirmu petta saamiste ees,“ paneb Metsaoru südamele, et kõikidele pakkujatele ei maksa hurraaga kohe müüma tormata.

Täna on tegutsemisstiil koos infotehnoloogia arenguga muutunud moodsamaks – nüüd laekuvad

ostupakkumised otse metsaomaniku elektronposti aadressile. Sageli juhtuvad need peale seda, kui maaomanik on tellinud metsamajandamise kava. Justkui mingi ime läbi on ostuhuviline saanud teada sellest, et kinnistule on äsja valminud metsamajandamise kava.

Iseenesest on ju tore, kui pakumine koju kätte tuleb. Kuidas aga olla kindel, et pakutav hind ka turuhinnale ligilähedane on? On ju teada tõde, et ostja tahab osta alati võimalikult odavalt ning müüja soovitu müüa võimalikult kallilt. Kui inimesel on peas juba müügihind valmis mõeldud ja isegi pakkuja on

nõus seda välja käima, on veel üks võimalus, kuidas veelgi rohkem tulu teenida. Metsaoru sõnul on selleks võimaluseks panna oma maad oksjonile, et teada saada, kas pakkuja poolt tehtud hind on õiglane. „Teinekord on ostjate huvi nii suur, et inimene saab soovitud hinnast oluliselt rohkem tulu, kui algselt lootis,“ räägib Metsaoru sellest, et huvi metsa ja põllumaa vastu on tänapäeval väga suur.

Ka taluhoonetesse ja maadesse ei tasu läbimõtlematult investeerida. „Investeerida ei tasu, sest kunagi ei tea, mida ostja vajab, milline on tema maitse ja vajadused. Kui talu juures on hektareid maad, siis oleks mõtte-

kas see lahti mõõta ning müüa talu ja maa eraldi - kindlasti rahas võidab,“ tunnistab maakler Heinjärv.

Korras kinnisvara meelitab aga maapiirkondadesse elama uusi inimesi, sest mida hoolsamini on objekte hoitud, seda suurem on võimalus, et nende vastu on huvi väljaspoolt piirkonda. Seega on üks võimalus suureks probleemiks olevat väljarännet pidurdada see, et teete need objektid, mida omate, aga kus igapäevaselt ei ela, korda uute omanike tarbeks. Kindlasti on ka hingel parem, kui näiteks lapsepõlvetalus elavad uued ja hoolsad omanikud, selle asemel, et see sootuks kokku kukub.

Renoveerimine

Renoveerimisel tuleks keskenduda seintele, lagedele, põrandatele, ustele, akendele, seadmetele, sest kui nad ei ole tõsiselt viga saanud, siis need ilusti korda tehes on kulud oluliselt väiksemad kui tulud. Puhastage, värvige, pange uus tapeet, vahetage väiksemad kulunud osad, sest kuluartikliteks on enamasti ainult puhastusvahendid, lapid, värv, tapeet ehk kulud on minimaalsed. Kohe kindlasti aga ei tohiks renoveerimisega tahtlikult peita olulisi puudusi.

Uute asjade ostmine

Kulunud asja vahetamine uhiuue vastu ei tõsta kinnisvara hinda samaväärselt uue asja jaoks tehtud kulutustega. See kehtib eelkõige asjade suhtes, mida inimesed eeldavad, et need oleks kinnisvara ostes korras - näiteks katus, aknad, tehnosüsteemid

KUUPÄEV	KELL	ÜRITUSE NIMETUS	TOIMUMISE KOHT	KORRALDAJA	KONTAKT
6.02.2015	19.00	LUULEÕHTU Contraga	Läti Saatkond	Tõrva Kultuurimaja	76 65 332
17.02.2015	10.00-18.00	Tõrva linna VASTLAPÄEV	Vanamõisa mäel	Tõrva Kultuurimaja	76 65 332
22.02.2014	17.00	EV aastapäeva kontsert Esinevad: Tajo Kadajas & Taavi Peterson	Tõrva Kirik-Kammersaal	Tõrva Kultuurimaja+ kammersaal	76 65 332
24.02.2015	11.00	EV aastapäeva tähistamine	Tõrva Gümnaasiumi juures	Tõrva Kultuurimaja	76 65 332
6.03.2015	20.00	RETRO NAISTEPÄEV (ans Regatt, üllatus)	Musta Kõutsi Kõrts	Tõrva Kultuurimaja	76 65 332
22.03.2015	16.00	Virve Osula näidend "Küladetektiiv ja teised" esitaja Tõrva näitering	Tõrva Kultuurimaja	Tõrva Kultuurimaja	76 65 332

Sindy Ilves

Arhitektuuritudeng

Välismaal õppimine on huvitav väljakutse

Helme Kihelkonnaleht palus Helme vallast pärit arhitektuuritudengil Sindy Ilvesel rääkida oma õpingutest, mis viimastel aastatel on ta viinud maailma eri paikadesse.

Uudishimulisena ja avastamishimust pakatavana olin ma juba varakult kõrva taha pannud info vahetusõpilaseks olemise võimalustest YFU/noorte vahetusõpilaste programmist. Soovist mitte aastat vahele jätta sai valitud suveprogramm, mis tähendas 6 - nädalast viibimist teises riigis. Valiku otsustasin ma ühe eksootilise maa kasuks, milleks oli Lõuna-Aafrika Vabariik (LAV). Mineku ajal olin 17-aastane ja enne kui hakkasin iseseisvalt LAV-i kohta uurima, olin ma saanud väga hea ülevaate erinevate maailmakultuuride kui ka geograafia kohta.

Väärtuslik keelepraktika

Minu geograafiaõpetaja Laine Tangsoo Tõrva Gümnaasiumist vajab kindlasti selle idee teoks saamise puhul tunnustust! Kui õpilasel on endal tahtmist, saab ta väga head võimalused, et avardada oma teadmisi ja silmaringi. Peale selle lisab ka palju enesekindlust, kui on omandatud suhtlustasemel vajalikud võõrkeeled, mis Eestis on noorte seas üldiselt heal tasemel. Mõeldud – tehtud. Kultuurne suveprogramm möödus ülimalt toredalt isegi eelnevalt erinevatest teabekanalitest kostunud

hoiatustest hoolimata. Nimelt on LAV-is kuritegevus teatud kultuuriliste tagamaade pärast ülimalt kõrge. Selle kuue nädalaga käisin ma erinevates paikades, milleks olid nii rahvuspargid kui ka koolid, kus sai suheldud kohalike koolilastega. Enamus inimesi rääkis inglise keelt, kuna 11 riigikeelega riigis peab olema üks siduv keel üksteise mõistmiseks. Mulle sobis see väga hea inglise keele praktikana. Muidugi tundsid ka kõik huvi Eesti kohta. Ainult üks inimene kõigi seas, kellega ma seal tutvusin, teadis, kus Eesti asub, ja see ei olnud kohalik geograafiaõpetaja.

Õppimine esmatähtis

Juba enne, kui olin jõudnud gümnaasiumi lõpetada ja edasi ülikooli suunduda, teadsin, et võimaluse korral kavatsen ma võtta ka osa üleuroopalisest üliõpilasvahetuse Erasmuse programmist. Sel hetkel oli ainult võimalus valida Euroopa asukohaga maade seast. Erialaste kaalutluste poolest valisin sihtkohaks Taani. Taani õpingud ja vahetusüliõpilasena veedetud aeg oli ja jääb kindlasti üheks parimaks osaks minu elust. Ülimalt suure hulga erinevaist riigist pärit üliõpilastega tutvudes ja suheldes sai ühes pisikeses Taani linnas teadmisi eri maade ja kultuuride kohta. Ka õppetöö ei jäänud tagaplaanile. Tundides pidi rangelt kohal käima vastupidiselt laialt levinud arvamusele, et Erasmuse tudengitel toimub ainult pidu. Leidsin enda kõrvalt palju sarnaste huvidega

inimesi, kellega koos sai reisitud ka mööda Euroopat. Taani kõrval on ju Norra ja natukene autoga allapoole sõites oled juba Saksamaal. Muidugi sai ka soodsaid lennupileteid ära kasutatud ja lennatud nädalavahetuseks eri sihtkohtadesse Euroopas. Kindlasti üks olulisemaid ja parimaid, mis see kogemus mulle andis, on sõbrad. Peale üliõpilasvahetuse lõppu oleme endiselt tihedas kontaktis erinevate suhtluskanalite kaudu ning plaanime kokusaamisi. Nii sõitsime ka just hiljaaegu aastavahetuseks kokku Prahasse.

Mitte, et neist kahest väga vahvast võimalusest mulle vähe oleks

jäänud, leidsin mul ka võimalus Taani kooli kaudu saada praktikakoht Hispaaniasse. Seegi kord läbi Erasmuse vahetusprogrammi. Umbes kuus kuud sai produktiivselt tööd tehtud. Leidsin võimaluse võtta osa keeleõppest ja kuna ma olin ümbritsetud ainult hispaanlastega, sain ka väga hea ülevaate nende kultuurist. Ülikoolis õpin arhitektuuri ja praktika hõlmaski jätkusuutlikku ehitust. Tegu oli ülemaailmse projektiga, kus üliõpilased kavandasid nullist projekti, mis hiljem sponsorluse toetusel valmis ehitatakse. Nõuded on kõrged ja

konkurents väga pingas järelevalve all. Hõlmates kokku kaheaastast tööd, et see hiljem püstitada kolmeks nädalaks näituse jaoks valitud asukohariigis. Eelnenud suvel oli asukohaks Versailles Prantsusmaal.

Selliseid võimalusi tuleks elus ära kasutada. Erinevaid õpilas- ja üliõpilasprogramme on mitmeid, millest osa võttes kaasnevad ka stipendiumid. Võimalus maailma näha on lihtsam kui varasemalt. Pole otseid piire, eriti veel Euroopas. Kuid pole ka paremat kohta, kui on kodu, ja eemalolek paneb seda rohkem hindama.

Pantsusmaal Versailles'es esitletud projekti valged fassaadielemendid (akende päikesevarjud) on Sindy Ilvese looming.

Foto: Sindy Ilves

Eterniidi kogumise IV voor

Helme Vallavalitsus

Valgamaal on plaanis korraldada kodumajapidamistes tekkinud eterniidi jäätmekogumise IV voor.

Etteregistreeritud isikud saavad eterniidi üle anda tasuta. Kogumispunktides võetakse eterniidi jäätmekogumise vastu registreeritud koguses. Juhime tähelepanu sellele, et projekti koostamine ja hindamine võtab pikemat aega. Positiivse rahastamise otsuse puhul eterniidi jäätmekogumine toimub hinnanguliselt sügis/talv 2015.

Registreerimiseks palume täita

eterniidi tasuta ära anda soovijal registreerimisleht ning saata see täidetult hiljemalt 01.02.2015 Helme vallavalitsuse e-posti aadressile postipoiss@helme.ee või tuua/saata Helme vallavalitsusse aadressil Tartu tn 20 Tõrva linnas 68606.

Registreerimislehte leiab Helme valla kodulehelt <http://helme.ee/elanikule/asjaajamised/blanketid/>. Eterniidi kogumise ettevalmistamine ja eelregistreerimine on välja kuulutatud ka Tõrvas, Põdralas ja Hummulis. Lähem info omavalitsuste kodulehtedel.

Mulgi keele ring

Saame kokku 30. jaanuaril kell 15.00
Mulgi Kultuuri Instituudis | Tõrva Linnavalitsuse 1 korrusel

Ringis osalemine on tasuta!
Ring hakkab toimuma kaks korda kuus

Kõik mulgi keele ja kultuuri huvilised on oodatud!

Lisainfo
Kristi Ilves | 5344 8176 | kristi2205@gmail.com

Eesti Põllumajandusmuuseum kogub mälestusi majandisööklate kohta

Tulemuste väljakuulutamise ja näituse avamine 10. oktoobril
Eesti Põllumajandusmuuseumis

Kogume mälestusi majandisööklate kohta. Oodatud on nii külastajate kui töötajate meenutused, samuti fotod, menüüd jms.

Suunav küsimustik saadaval aadressil epm.ee/sooklad
Ootame mälestusi aadressil Eesti Põllumajandusmuuseum, Pargi 4
Ülenuurme vald, 61714 või kaarel.vissel@epm.ee
Lisainfo telefonil 7 383 818.

MTÜ Tõrva Kinosõprade Selts

(Margo Metsoja, Piret Karu ja vabatahtlikud kinoentusiastid)

Kino peab saama!

Ima kinota kino ei saa. Kino teeb linnast linna. Selliseid lauseid kohtab sotsiaalmeediaväljaannetes tihti. Ka meie piirkonna elanikud, julgeme öelda, on sellega kahe käega poolt. Et Tõrva kinos taas filme näha saab, on üks eelmise aasta olulisimaid sündmusi, muidugi peale jalgpallipoiste tohtu edu.

Paberite järgi eelmise aasta septembris loodud MTÜ Tõrva Kinosõprade Selts on vaikselt sellesse oma igapäevase panuse andnud juba pool aastat. Koos Tõrva aktiivsete noorte ja kinoentusiasti Peeter Männiga, kes abistab kinotehnikaga, tehti algust I Mulgi Filmifestivaliga ja on kinno toodud kõikjal üle Eesti linastunud värsked eesti filme. Hetkel kinos statsionaarne kinonäitamiseks vajalik tehnika puudub, aga MTÜ koostöös Tõrva linnaga on juba edukalt alustanud ka kinno tehnika soetamisega projektide kaudu, sest Kodanikuühiskonna Sihtkapitali sügisest Kohaliku Omaalgatuse Programmist, mida rahastab Siseministeerium, õnnestus saada toetust. Tänu sellele on täna Tõrva

Kinohuvi ei ole Tõrvast kadunud. Foto Andra Sööt

kinos olemas täiesti oma projektor. Jätkates usinalt toetuste taotlemist, on lootust, et juba selle aasta lõpuks on kinos oma tehnika püsivalt olemas. Jõuluajal korraldatud oksjonil teenitud tulu eest on soetatud kinno ka üks kõlar. Püsiva tehnika olemasolu võimaldab teha pikaajalisemaid plaane ja puhuda filminäitamisele suurem hoog sisse.

Pikemas perspektiivis on MTÜ-l kinotraditsiooni ellu äratamiseks plaanis veel mitmeid lisategevusi. Jätkatakse loomulikult uute eesti filmide toomist kinolinale, unustamata ära ka lapsi. Suur rõõm oli avastada, et üle pika aja esimesele multifilmiseansile seadsid end vaatama ligi 100 mudilast. Soovide ja võimaluste korral plaanitakse viia

Film "Helisev muusika" linastus Tõrva kinos "Koit" 1972. a augustis kolmel päeval: reedel 7.00-3.30, laupäeval 7.00-3.30 ja pühapäeval 7.00-23.30.

istmepatjadega. Plaane on palju, sest lõuend on väärtuslik.

Mis on tulemas? Jaanuaris on kino puhanud, aga juba veebruaris on oodata ka Tõrva kinno Elmo Nüganeni ajaloolist filmi „1944“, mis peaks linastuma üle-eestiliselt Eesti Vabariigi aastapäevaks. Märts toob endaga kaasa filmi „Vehkleja“ Märt Avandiga peaosas, mis põhineb Endel Nelise elulool. Koos kevadega on maikuus aga tulemas II Mulgi Filmifestival koos Omakultuuripäevadega „Mulki Helme kihelkonnas“. Seekord on festivali raames ka lühifilmide konkurs „Minu Mulgimaa“, kus kõik noored saavad esitada oma nägemuse nende Mulgimaast.

Kino teeb linnast linna. Uhkete kobarkinode vahepeal on see samastega hoone loodetavasti kõigile piirkonna elanikele jätkuvalt südamelehedane ning hoolimata kõvadest puutoolidest on hea meel näha, et rahvas tasapisi kinno tagasi tuleb. MTÜ koostöös Tõrva linnaga jätkab igatahes kino pildis hoidmist ning loodab tuua kinno ka uusi ja põnevaid ettevõtmisi.

Stardipakett noortele maaperedele

AGU KABRITS
KANDIDAAT NR. 372

Ajalooline Mulgimaa elab läbi taassündi nagu ka Helme kihelkond – üks viiest Mulgimaa kihelkonnast. Mulgi kultuuri säilitamise kõrval oleme

viimastel aastatel pannud aluse ka mulgi keele arengule, mis on ühe rahvakillu elujõu üks tähtsamatest garantiidest – kuni elab keel, elab ka rahvas. Esialgu küll tagasihoidlikult, ainult omavahelistes vestlustes on tõdetud,

Setodele tervitusi edastamas. Obinitas, soome-ugri kultuuripealinna avamise puhul Agu Kabrits 372

et murdekeele kasutus on meie kõige nõrgem lüli mulginduses. Aga sammhaaval tuleb ka julgust kõnelemiseks. Olen ka ise püüdnud püüne pääl rahvale esinedes proovida mulgikeelseid sõnu ja lauseid. Tuleb välja küll. Tore on näha ja kuulda, kui praegune mulgi vanem püüab igati mulgi keelt esinemistel kasutada.

Keele elluäratamise vaieldamatuks eelduseks on selle kõnelejate arvu suurendamine. Et mulgi keel hakkaks elama ja arenema, selleks peavad inimesed seda rääkima nii kodus kui avalikes kohtades. Kuidas

seda saavutada olukorras, kus lihtsam on suhelda eesti kirjakeeles? Eelkõige peame tahtma oma keelt kõnelda. Häbenemata, uhkusega, nagu ühele enesekindlale rahvale kohane. Peame tunnetama oma juuri ja tajuma ka vastutust. Mitte keegi teine ei hakka rääkima mulgi keelt peale mulkide eneste. Kui me ei hakka mulgi keelt nüüd kõnelema, muutub see kiiremini, kui karta oskame, muuseumikeeleks.

Minu soov on seista mulgi keele ja kultuuri arengu eest. Minu ülesanne on töötada selle nimel, et Mulgimaale

tuleks elama noori peresid. Selleks tuleb riigil luua stardipakett noortele maaperedele, kes on otsustanud linnaelu selja taha jätta ning maaga silmitsi seista.

Maale kolimisel ei tohi olla takistuseks liialt kõrge energiavõrgu liitumistasu, korraldiku kaevu puudumine või viletsad teed või puudulik ühistransport. Me vajame Mulgimaale inimesi, sest teisiti ei ole võimalik edendada ja edasi kanda mulgi keelt ning kultuuri, meie ühist, põlvest põlve loodud ja edasi antud loomingut.

Tervitades mulkide vanem 2012

Sandra Saar

Kabeli korrashoidmine pakub vanaprouale tegevust

Põdrala vallas asub Gerdruta kirik-kabel, mis on pika ajalooga hoone ja on nüüd kordatehtult seisnud kuraditosin aastat. Kabelit hoiab korras kohalik naine Maimo Mirka.

Mirka rääkis, et kui kabelit hakati korda tegema, siis vallavanem küsis, kas ta oleks nõus seda korras hoidma. „Ma siis mõtlesin, et miks ka mitte. See on ju mu kodule nii lähedal,“ lausus Mirka. Naine sõnas, et kuigi ta on nüüd selle töö peal olnud juba 13 aastat, siis tühimust veel tekkinud ei ole. „Siin käib pidevalt inimesi ja tore on nendega juttu ajada.“ Naine tunnistas, et suvel käib rahvast rohkem, sest siis korraldatakse igasuguseid ekskursioone. Aga talvel pole eriti külalisi, sest kabelis on külm. Mirka ütles, et alates aprillist algab tema jaoks suurem töö.

Naine rääkis ka, et kabelis toimuvad jumalateenistused. Lisaks sellele saab pidada pulmi, ristimisi ning omakseid manalatele saata. Ta sõnas, et lapsi on ristitud küll,

Tänu Maimo Mirkale on Gertruda kirik-kabel tõeline vaatamisväärsus.

aga pulmi peetud pole. Ühed noored olevat käinud kabelit vaatamas, aga arvasid, et jääb natuke väikseks. Hoonesse mahub Mirka sõnul paar-kümmend inimest kindlasti.

Kabel varalahnunud tütre auks

Mirka jäi tagasihoidlikuks ja tödes, et tema töö just kuigi raske pole. „Sügisel küll, sest kabel on metsa sees ja siis on ümbruses palju lehtede riisumist. Ja

talvel on vaja lund lükata. Aga ma ei kurda, sest mulle väga meeldib see töö ja ma käin igal hommikul kabelit vaatamas. Täitsa hea vaheldus vanainimesele,“ tunnistas ta.

Põdrala vallas asuv Gerdruta kirik-kabel on pika ajalooga hoone. 1777. aastal rajas mõisaproua Gerdruta von Stryk Riidaja pargi põhjaosasse perekonna matmispaiga ning kabeli. Kabel sai ehitatud tema varalahkunud tütrele Louise Hedvigile. Kabeli ümber rajati mõisapere kalmistu.

Praegune kabel on pärit 1864. aastast. 20. sajandil jäi kabel hoolestuse ja see restaureeriti 20. sajandi lõpul. Kabelisse on maetud kümme ja kabeliaeda 27 Strykkide suguvõsa liiget. Von Strykkide pere taastas hoone ja 25. augustil 2001. aastal avati aastaid varemets seisnud kabel uuesti ning pühitseti EELK peapiiskopi Jaan Kiiviti poolt Gerdruta kirik-kirikuks, mida nüüd pühakoja ning kontserdipaigana kasutatakse.

Kui kirikut polnud, siis pidid Riidaja inimesed käima jumalateenistusel kaugemal, kas Helme või

Tarvastu kirikus. Nüüd aga ei tule kodunt kaugele minna.

Viljandis elavad sugulased külastavad kabelit tihti

Kui kabel taasavati 2001. aastal, siis avamisel viibis 27 von Strykkide suguvõsa liiget. Üsna tihti pidavat kabelit külastama Eestis elav von Strykkide abielupaar, kes elab Viljandis. Teised sugulased elavad kaugemal.

Kabeli taastamistööd algasid juba 1996. aastal. Siis leiti seinte vahele maetud inimeste jäänuseid. Teiste hulgas oli ka ühe tähelepanuväärselt kõrge eani elanud naise kolp. Uurimistöö tegija on veendunud, et see kuulub Gerdruta von Strykkile, kes ei tulnud perekonda mitte sünnijärgselt, vaid abielu kaudu.

Gerdruta sündis Saaremaal 1718. aastal. Tema ja ta mees Andreas Wilhelmi said kuus last. Paraku juhtus aga nii, et Gerdruta jäi noorelt leseks. Gerdruta ajal valmis mõisa praeguseni säilinud barokkstiilis peahoone ja rajati Rilli karjamõis. Gerdruta pidas elu lõpuni lesepõlve. Ta suri 80aastasena.

NR 933

SINU KANDIDAAT

REIN RANDVER

Anname regionaalpoliitikale sisu tagasi!
 Regionaalpoliitikat peetakse avaliku sektori poolt aetavaks poliitikaks. Selle eesmärgiks on mõjutada positiivselt Eesti erinevate piirkondade majandustegevust ja sotsiaalset heaolu ning vähendada regionaalset ebavõrdsust. Samas on veel rida teisi poliitikavaldkondi, millel on selge mõju kohalikule arengule, kuid kus regionaalsed eesmärgid pole enamasti esmajärgulised. Nende hulka kuuluvad näiteks põllumajandus-, transpordi- ja hariduspoliitika. Seega mõjutab regionaalarengut keerukas erinevate valdkondade kompleks.

Meie piirkonna peamiseks tegevussuundadeks on töökohtade loomine ja ettevõtluskeskkonna arendamine, sealhulgas ka valitsusasutuste sihipärane siia toomine. Kagu-Eesti keskseteks väljakutseteks on peatada elanike lahkumine ja pakkuda noortele tuleviku-perspektiivi.

Peame enam pingutama selle nimel, et elule maapiirkondades ja väikelinnades annaksid tuge uut tüüpi töökohad, kus valmistatakse nišitooteid või mis põhinevad infotehnoloogial või kombineeruvad.

Ökoturism ja mahetoidu tootmine on ühed näited, kus lokaalsus saab olla alternatiiviks globaliseerumisele. Kuna regionaalarengus tähtsustuvad järjest enam nn toimepiirkonnad, siis tuleb jätkuvalt parandada liikumisvõimalusi linna ja maa vahel. Mööda ei saa minna ka elamu- ja julgeolekupoliitikast ning sellest, kuidas tagada hajaasustuse piirkondades või turutõrgete olukorras inimestele avalike teenuste osutamise.

Anname regionaalpoliitikale konkreetse sisu!

SDE

www.sotsdem.ee

Arvo Lasting

EELK Helme Maarja koguduse õpetaja

Möödunud aasta Helme ja Taagepera kogudustes

Aasta 2014 oli meie kogudustes tähtsündmusterohke. 1. mail möödus 10 aastat, mil Helme ja Taagepera kogudused uuesti Viljandi praostkonnaga ühinesid ja 30. aprillil toimuski just Viljandi praostkonna sinod Taageperas. Tulid kõik praostkonna õpetajad ja koguduste esindused jumalateenistusele, kus meie poolt palvete ja jutluste sekka laulis Kristi Vister, ning edasi jätkati pidulik-tähtsat koosolekut Kivimäe hostelis.

Samuti möödus 685 aastat Helme kihelkonna esmamainimisest kirjalikes ajalooallikais, mis tähistab Helme koguduse sünnipäeva. Taageperas tähistasime ka kiriku 340. aastapäeva ning misjonär Hendrik Kokamäe 130. sünniaastapäeva, ühtlasi eestikeelse Piibli 375. aastapäeva ja sel puhul olid meil abiks Eesti Piibiliseltsi külalised. Helmes tähistasime piiskop Johan Kõpu 140. sünniaastapäeva. Möödus ka 20 aastat sõprusühete sünnist Helme ja Norra

Byneseti koguduste vahel, mille puhul toimusid aasta jooksul kohutimised nii Norras kui ka Helmes. Lisaks traditsioonilised leeripüha, kuld- ja hõbeleeripüha, kalmistupüha, valge pühapäeva kontsertjumalateenistused Tõrva kirik-kammersaalis külaliskooriga (seekord Tartu Pauluse kammerkooriga). Üks jumalateenistus Helme kirikus ühendas ühe lapse ristimise, mõne lapse ristimise aastapäeva meenutamise ning abielupaari 55. laulatuse aastapäeva tähistamise.

Üldse toimus aasta jooksul Helme koguduses 23 ja Taagepera koguduses 8 kirikukontserti. Nende hulgast olid veel meelde jäävamad 2. augusti orlikontsert Taagepera kirikus, Soome Hauho naiskoori Prima Voce esinemised Helmes ja Taageperas ning Tõrva mandoliinirühma esitused Helme ja Möisaküla kirikutes.

Helme koguduses toimub igal aastal üle 60 peajumalateenistuse Helme kirikus, Tõrva kirik-kammersaalis, Riidaja kirik-kabelis,

Helme leeripüha. Foto: Neil Viskov

kalmistupühal ja kirikuvaremete juures. Taagepera koguduses toimus üle 20 peajumalateenistuse. Lisandub hulk muid jumalateenistusi ja palvusi kirikutes ja väljaspool kirikuid.

Liikmesannetajaid oli 2014. aastal Helme koguduses 460 (aasta varem 445) ja Taageperas 107 (100). Ristiti Helmes 10 ja Taageperas 4 uut koguduseliiget, leeritati kahel pool kokku 8 inimest, laulatati Taagepera kirikus 5 ja Helmes üks paar. Kiriklikke matuseid oli Helmes 50 ja Taageperas

6. Helmes toimus enamuse ärasaamise kalmistu kabelist, aga ka Helme kirikust, Tõrva kirik-kammersaalist ja harvadel puhkudel kodudest.

Aasta jooksul tegin kahes koguduses kokku ligi 80 kodukülastust. Kodusid külastan sünnipäevade puhul, kodude õnnistamiseks, matuste puhul enne või pärast talitust, haiguste puhul palvetamiseks, õnnistamiseks, armulaua talituseks. Pidasin jumalateenistusi Helme Pansionaadis, Tõrva hooldushaiglas,

TEATED

- ◆ 1. veebr kl 11 – küünlapäeva jumalateenistus Helme kirikus armulauaga,
- ◆ küünalde õnnistamisega.
- ◆ 1. veebr kl 14 – jumalateenistus Taagepera kirikus ja nõukogu koosolek.
- ◆ 8. veebr kl 11 – jumalateenistus Helme kirikus armulauaga.
- ◆ 15. veebr kl 11 – jumalateenistus Helme kirikus armulauaga.
- ◆ 18. veebr kl 11 – palvapäeva jumalateenistus armulauaga Helme kirikus.
- ◆ 22. veebr kl 11 – jumalateenistus Helme kirikus armulauaga ja nõukogu koosolek.
- ◆ T, 3.veebr kl 14 piiblitund Helme kirikus.
- ◆ Leeritunnid kokkuleppelistel aegadel Helme kirikus.

Hummuli, Kärstna ja Paju hooldekodudes. Kohtusin lastega Ritsu ja Hummuli koolidest ning Tõrvalille lasteaiast. Ala Põhikooli õpilased joonistasid kevadel Taagepera kirikut ja sügisel toimus Ala Põhikooli tänapalvus kirikus. Mõnes järgmises ajalehes väärrib pikemalt kajastamist koostöö Tõrva Immaanueli kogudusega.

Osavõtt kõikidest jumalateenistustest, palvustest, kirikukontsertidest ja kiriklikest talitustest kokku oli Helme koguduses ca 5350 ja Taagepera koguduses 1300 inimest.

SINU KANDIDAAT

TARMO TAMM

NR 936

Kõik, mida olen õppinud ja kogenud nii tööalaselts kui ka elust endast, on loonud aluse selleks, et praegu poliitikas kindlalt sõna sekka öelda riigikogu tasandil.

Aastaid on räägitud, et kuna Eesti on nii väike maa, siis me ei vaja regionaalpoliitikat. Selle tagajärjel tõdeme praegu siin Kagu-Eestis – Põlva-, Võru- ja Valgamaal –, et üha enam ja enam liigub meie rahvas tööd otsima ning seejärel ka elama välisriikidesse ning Tallinnasse ja Tartusse. Minu meelest pole see väikese Eesti jaoks õige lahendus.

Meisse süstitakse järjepidevalt mõtet, et oleme ise oma hädades süüdi. Vaadates Eesti omavalitsuste maksulaekumisi, on juba aastaid olnud selle nimekirja lõpus Valga, Võru ja Põlva maakond. Tõsi, meie nukrale kolmikule lisandub veel üks Eestimaa nurgake: Ida-Virumaa.

Olen veendunud, et järgneva Euroopa Liidu eelarveperioodi toel tuleks meie riigis asetada rõhk ääremaade arendamisele ja kasutada selleks erinevaid abinõusid.

Näen pidevalt oma ümbert lahkumas täies elujõus hakkajaid noori. See teeb väga kurvaks. Tahaksin anda panuse sellesse, et noored jääksid meiega. Soovin, et ääremaade ettevõtlus saaks praeguse paigaltammumise asemel edasi liikuda, et me arvestaksime nende regionide eripäraga. Olen seda meelt, et Põlva-, Võru- ja Valgamaal on võimalik kõigil väärilt elada ja töötada siis, kui ka riik aitab kaasa maaelu mitmekesistamisele ja väikekeskuste arengule.

Tarmo Tamm on Helme vallavanem.

 SDE
www.sotsdem.ee

Väikeelamu omanikel on võimalik saada toetust kuni 4000 eurot

Sandra Saar

Eelmise aasta lõpul kirjutas majandus- ja taristuminister alla otsusele, mille järgi saavad väikeelamu omanikud taotleda toetust küttesüsteemi väljavahetamise jaoks. Toetust on võimalik saada neil inimestel, kes kasutavad kütmiseks vedelkütust.

Juba praegu saavad väikeelamu omanikud esitada taotluse, et saada toetust selleks, et asendada vedelkütust kasutavad katelseadmed taastuvenergiaallikaid kasutavate kütteseadmetega.

Vedelkütus on vedel, sealhulgas valatav ja pumbatav põlevaine. Vedelkütuse hulka kuuluvad naftast toodetud naftasaadused (gaasiõlid, bensiin, petrooleum, diislikütus jne). Samuti kuuluvad nende hulka tahketest kütustest (kivi- ja pruunsöest, põlevkivist) saadud kütteõlid.

Õliküte on üks kallimaid lahendusi

Majandus- ja taristuministri Urve Palo sõnul on õliga kütmine juba praegu üks kallimaid lahendusi, samas ka üks keskkonda reostavamaid. Lisaks kadus selle aasta algusest kerge kütteõli erimärgistus, mis tähendab, et õli kalineb umbes kolmandiku võrra.

Hoonete kütmiseks tohib ette varutud ja erimärgistatud kütust kasutada 1. maini 2015.

Seega on eramajade, paaris- ja ridaelamute ja kuni kahe korteriga korterelamute omanikel võimalik taotleda toetust vedelkütust kasutava katelseadme väljavahetamiseks. Uus kütteseadme peab olema taastuvenergiaallikaid kasutav. Toetuse saamiseks ei ole esitatud täpset kütteseadme määratlust, mõiste alla kuuluvad kõik kütteseadmed, mis toodavad soojust taastuvatest energiaallikatest, sealhulgas nt katelseadmed, soojuspumbad, veekontuuriga ahjud, päikeseenergia abil soojusenergiat tootvad seadmed.

Toetust eraldatakse jooksvalt kuni meetme eelarveliste vahendite ammendumiseni. Toetusi vaatab üle Sihtasutus KredEx, kes teeb ka väljamakseid ja teostab järelvalvet.

Toetusi on võimalik saada kütteseadme soetamiseks ja paigaldamiseks, sealhulgas ka projekteerimiseks ning katelseadmete lisatarvikute (sealhulgas tsirkulatsioonipump, kompleksne automaatika) ja abiseadmete vahetamiseks ning energiatoodangu salvestamiseks vajalike seadmete soetamiseks

või paigaldamiseks. Maksimaalseks toetuse suuruseks on 40% projekti maksumusest ehk maksimaalne võimalik toetussumma on 4000 eurot ühe taotleja kohta. Toetuse saamise eelduseks on, et hoonel oleks olemas kehtiv kasutusluba.

Vajalikud toimingud peab kuue kuu jooksul korda ajama

Kui KredExi poolt saab elamu rohelise tule, siis taotleja kohustus on teostada vajalikud tegevused kuue kuu jooksul, alates taotluse rahuldamise otsuse tegemisest. Toetuse saamise eelduseks on, et taotleja väikeelamu on püstitatud õiguslikul alusel ja kantud ehitisregistrisse.

Aastateks 2014-2017 on toetuseks planeeritud 5 miljonit eurot, sellest 3,2 miljonit eurot 2014. -2015. aastaks. Vahendid toetuseks tulevad CO₂ kvoodimüügist.

Ehitisregistri andmetel kasutab soojusallikana vedelkütust 2797 üksikelamut, 331 ridaelamut, 64 kaksikelamut ja 26 muud kahe korteriga elamut.

Korteriühistud saavad taotleda õliküttelt taastuvenergiaallikatele üleminekuks toetust SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse keskkonnaprogrammist.

Muudatused riikliku matusetoetuse seaduses

Alates 1. jaanuarist 2015 hakati maksma 250-eurost matusetoetust majanduslikult vähekindlustatud inimestele, kellele määrati toimetulekutoetus kas matusetoetuse taotlemise kuul või sellele eelnenud aasta jooksul vähemalt ühel korral.

Ajavahemikul 2009.a juulist kuni 2014.a detsembrini maksis riik matusetoetust üksnes kohalikele omavalitsustele omasteta või tundmatu inimese matuse korraldamiseks. Alates 1.jaanuarist 2015 makstakse ühekordset riiklikku matusetoetust lisaks ka majanduslikult vähekindlustatud isikutele, kes kuuluvad toimetulekutoetust saavasse perekonda sotsiaalhoolekande seaduse tähenduses. Toimetulekutoetuse määramisel loetakse perekonna liikmeteks abielus või abielulistes suhetes olevad samas eluruumis elavad isikud, nende abivajajad lapsed ja vanemad või muud tuluallikat ühiselt kasutavad või ühise majapidamisega isikud.

Kui matusekorraldaja on füüsilise isik, siis esitab ta matusetoetuse taotlemiseks Sotsiaalkindlustusametile avalduse, lisab sellele oma isikut tõendava dokumendi ja Eesti perekonnaseisuasutuses registreeritud surmatõendi või isiku surma

tõendava dokumendi, mille on välja andnud välisriigi asjaomane asutus, kui surm on registreeritud väljaspool Eestit. Matusetoetust ei saa taotleda selle isiku surma korral, kes on surnud enne 2015. aasta 1. jaanuari.

Matusekorraldajast valla- või linnavalitsus esitab Sotsiaalkindlustusametile avalduse, lisab sellele esindaja isikut tõendava dokumendi, valla- või linnavalitsuse esindaja volikirja ja omasteta või tundmatu inimese matuse korraldamise kulusid tõendavad dokumendid.

Kui matusekorraldaja, eraisik või kohalik omavalitsus saab matmata või tuhastamata isiku surmast teada rohkem kui 15 päeva pärast tegelikku surmapäeva, siis eespool nimetatud nõutavatele dokumentidele lisaks tuleb esitada ka politseiasutuse või muu pädeva asutuse dokument, mis tõendab isiku surmast teadaaamise aega.

Matusetoetus määratakse, kui toetuse avaldus on esitatud kuue kuu jooksul isiku surmapäevast või surmast teadaaamise päevast arvates.

Matusetoetuse taotlemise uus avalduse vorm on leitav alates 01.01.2015 Sotsiaalkindlustusameti kodulehel <http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/muud-blanketid/>

IRL – PAREM MAKSUREFORM!

Sinu võit kuni **830€** aastas!

KALLE VISTER • NR 498

Valga-, Võru- ja Põlvamaa

Parem haridus. Parem töö. Parem palk.

IRL